

UCHWAŁA NR XXXI/181/2009
RADY MIEJSKIEJ W WĄCHOCKU
Z DNIA 24 lutego 2009 r.

w sprawie: **zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Parszów na lata 2009-2018”**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.),

RADA MIEJSKA W WĄCHOCKU
uchwała, co następuje

§ 1.

Zatwierdza „Plan Odnowy Miejscowości Parszów na lata 2009-2018” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

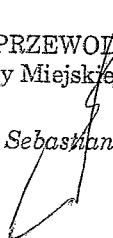
Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wąchock.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Wąchocku

mgr Sebastian Staniszewski

UZASADNIENIE

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”, działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

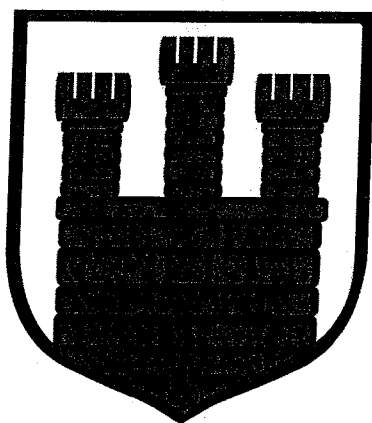
W dniu 15 lutego 2009 roku zebranie wiejskie sołectwa Parszów podjęło uchwałę w sprawie przyjęcia „Planu Odnowy Miejscowości Parszów na lata 2009-2018”.

Olga Bonaszyc

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Wąchocku
mgr Sebastian Staniszewski

Gmina Wąchock

Plan Odnowy Miejscowości

Parszów

na lata 2009 – 2018

InicjatywaLokalna.pl

Parszów, styczeń 2009

Plan Odnowy Miejscowości został opracowany zgodnie z zapisami „Rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznania pomocy finansowej w ramach działania «**Odnowa i rozwój wsi**» objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013” z dnia 14 lutego 2008 roku [Dz. U. 2008, nr 38, poz. 220]

Autorzy:

mgr Anna Kluz

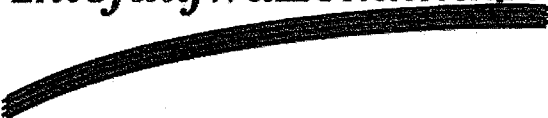
mgr Rafał Graczkowski

mgr Paweł Walczyszyn

Przy współpracy:

Urzędu Miasta i Gminy w Wąchocku

InicjatywaLokalna.pl

Konsorcjum ***InicjatywaLokalna.pl***

ul. Targowa 18, 25-520 Kielce

tel./fax 041 343 01 24

e-mail: biuro@inicjatywalokalna.pl

www.inicjatywalokalna.pl

Rozdział	Nazwa	Strona
	Spis treści	3
1.	Wstęp	5
2.	Uczestnicy debaty strategicznej reprezentujący miejscowość Parszów	6
3.	Metodologia	8
4.	Obszar i czas realizacji Planu Odnowy Miejscowości	10
5.	Charakterystyka Miejscowości Parszów	11
5.1	Położenie, przynależność administracyjna, powierzchnia i liczba ludności	11
5.2	Historia miejscowości	14
5.3	Określenie przestrzennej struktury miejscowości	15
6.	Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	16
6.1	Zasoby przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe	16
6.2	Obiekty i tereny	19
6.3	Infrastruktura społeczna	22
6.4	Infrastruktura techniczna	24
6.5	Przedsiębiorczość i rolnictwo	27
6.6	Kapitał społeczny i ludzki	29
7.	Kluczowe obszary problemowe	32
8.	Ocena mocnych i słabych stron miejscowości	33
9.	Miejscowość Parszów w 2018 roku	36
10.	Komplementarność celów strategicznych z innymi programami	38
11.	Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną	40
11.1	Zadania inwestycyjne do realizacji w latach 2009-2018 wskazane przez mieszkańców miejscowości Parszów	41
11.2	Zadania nie inwestycyjne	43
12.	Opis zadania priorytetowego w ramach „PROW 2007-2013”	44
12.1	Szacunkowe zestawienie kosztów zadania priorytetowego	45
12.2	Harmonogram rzeczowo-finansowy zadania priorytetowego	46
13.	Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Parszów	47

Plan Odnowy Miejscowości Parszów na lata 2009-2018

13.1	Wdrażanie	48
13.2	Finansowanie	49
13.3	Komunikacja społeczna i promocja	54
13.4	Monitoring	55
13.5	Aktualizacja	56
	Bibliografia	57
	Spis tabel	58
	Spis fotografii	59

1. Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości jest kluczowym narzędziem zmian struktury społeczno-ekonomicznej w miejscowości Parszów. Jego powstanie przyświeca idei strategicznego planowania prowadzącego do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju.

Opracowany dla danej miejscowości Plan ułatwia władzy samorządowej podejmowanie decyzji, mających na celu rozwój miejscowości. W gminie Wąchock od kilku lat władze uczestniczą w programach oraz projektach finansowanych z funduszy unijnych, dzięki którym realizują przedsięwzięcia na rzecz rozwoju miasta, gminy oraz regionu. Dowodem działań podjętych w tym kierunku jest opracowanie tego dokumentu, który w sposób bezpośredni wiąże się z licznymi korzyściami. Jego istotnym znaczeniem jest możliwość racjonalnego i uporządkowanego planowania inwestycji i zadań oraz ich realizacji z udziałem środków zewnętrznych. Określenie kierunków wieloletniego rozwoju uzasadnia celowość ubiegania się o dotacje finansowe, a bez precyzyjnego planowania nie jest możliwe ich pozyskiwanie. Plan Odnowy Miejscowości Parszów dotyczy kilku najbliższych lat. Jest to okres, w którym możliwe jest osiągnięcie zamierzonych celów i realizacja planowanych zadań, co zostanie poprzedzone sporządzeniem niezbędnych opisów i uzasadnień, opracowaniem zakresu rzeczowego, określeniem kosztów i harmonogramu.

Ważny jest proces przygotowywania dokumentu zapewniający szeroki i aktywny udział liderów lokalnej społeczności dzięki czemu możliwe jest trafne wyznaczenie celów strategicznych rozwoju społeczno-gospodarczego. Praca nad dokumentem z wykorzystaniem metod oddolnych pozwala na wyartykułowanie najważniejszych interesów społeczności, a w konsekwencji daje mieszkańcom i podmiotom gospodarczym poczucie stabilizacji. Dokument został opracowany wspólnie z mieszkańcami w trakcie zebrania zespołu roboczego ds. POM, a następnie poddano głosowaniu na Zebraniu Wiejskim w dniu 15 lutego 2009 roku.

Niniejszy dokument został opracowany zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008r). Zawiera on charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów ukazującą stan rzeczywisty, analizę SWOT czyli zestawienie mocnych i słabych stron miejscowości oraz wynikające z niego szanse i zagrożenia, plan działań inwestycyjnych oraz aktywizujących społeczność wraz z szacunkowymi kosztorysami i harmonogramem ich realizacji.

2. Uczestnicy debaty strategicznej reprezentujący miejscowość Parszów

Plan Odnowy Miejscowości został opracowany na podstawie wyników sesji strategicznej, z udziałem liderów lokalnych, która odbyła się w dniu 18 grudnia 2008 roku.

Zadaniem spotkania było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych, przyjętych obszarach życia społecznego i gospodarczego oraz wyznaczenie najważniejszych kierunków rozwoju miejscowości. Kolejnym etapem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja powyższych celów, stanowiących priorytety rozwojowe w perspektywie 2018 roku.

Uczestnicy debaty strategicznej reprezentujący miejscowość Parszów

1. Barbara Derlatka
2. Janusz Głowacz
3. Halina Herman
4. Mirosław Kowalik
5. Włodzimierz Sobala
6. Marian Szlęzak
7. Marek Witkowski
8. Kazimierz Zuba

oraz moderatorzy zebrania z Konsorcjum *InicjatywaLokalna.pl*:

1. Anna Kluz
2. Rafał Graczkowski

Łącznie w dyskusji wzięło udział 10 osób.

Zdjęcie nr 1 . Debata strategiczna 18.12.2008, fot. InicjatywaLokalna.pl

3. Metodologia

Polityka rozwoju regionalnego w Unii Europejskiej opiera się na zasadzie oddolnego planowania z udziałem szerokiej społeczności lokalnej. Działania zawarte w dokumencie są koncentracją pomysłów wypracowanych podczas spotkań z najważniejszymi podmiotami działającymi na obszarze miejscowości, reprezentującymi głosy różnych sektorów i środowisk. Głos liderów lokalnych był decydujący na etapie diagnozowania potrzeb mieszkańców oraz wytyczania kierunków rozwoju w perspektywie lat 2009-2018. Do wygenerowania pomysłów wykorzystano metodę odroczonej krytyki definiowanej jako burza mózgów. Grupowe poszukiwanie rozwiązywania problemów ma wiele zalet wynikających z większych umiejętności twórczych grupy osób. „Burzę mózgów” wykorzystano w połączeniu z metodą obserwacji uczestniczącej.

Kolejnym instrumentem, który zastosowano w celu zebrania potrzebnych informacji do powstania Planu Odnowy Miejscowości Parszów była analiza strategiczna SWOT. Metoda ta pozwala na wygenerowanie szans rozwoju i zagrożeń hamujących rozwój miejscowości. Analiza zasobów ma doprowadzić do wygenerowania mocnych i słabych stron miejscowości co w rezultacie pozwala skupić się na obszarach największej aktywności miejscowości. Pozostałymi metodami, które wykorzystano do zgromadzenia informacji potrzebnych do opracowania POM Parszów były:

- badania literaturowe (głównie w zakresie dokumentacji),
- prezentacje za pomocą flipczartów i rzutników multimedialnych,
- analizy eksperckie.

Proces tworzenia Planu Odnowy Miejscowości Parszów na lata 2009-2018

1. Spotkanie z władzami miejscowości i gminy
  - Omówienie najważniejszych elementów składowych dokumentu, dyskusja na temat aktualnego stanu miejscowości, ustalenie terminów spotkań związanych z kolejnymi etapami przygotowywania dokumentu,
2. Spotkanie strategiczne z przedstawicielami miejscowości Parszów.
  - Prezentacja informacji ogólnych na temat Planu Odnowy Miejscowości,
  - Warsztaty – analiza potrzeb, opracowanie najważniejszych celów oraz wizji danej miejscowości przy współudziale osób obecnych na spotkaniu,
3. Prace nad POM Parszów
  - Umieszczenie uwag ze spotkanie strategicznego

4. Zebranie wiejskie mieszkańców Parszów w sprawie przyjęcia Planu

- Prezentacja multimedialna opracowania,
- Dyskusja,
- Głosowanie oraz podjęcie uchwały przez zebranie wiejskie.

5. Prezentacja Planu Odnowy Miejscowości Parszów na Sesji Rady Miejskiej Wąchock

- Podjęcie uchwały przez Radę.

Opracowanie dokumentu według takiego planu działania gwarantuje uzyskanie jak najlepszych efektów rozwojowych miejscowości. Liczne konsultacje z mieszkańcami Parszów oraz przedstawicielami Miasta i Gminy Wąchock pozwoliły na wnikliwą analizę problemów oraz oczekiwań dzięki, czemu dokument ten odpowiada na wszystkie najważniejsze potrzeby oraz zawiera najistotniejsze cele.

4. Obszar i czas realizacji Planu Odnowy Miejscowości

Plan Odnowy Miejscowości jest kompleksowym dokumentem określającym projekty niezbędne do realizacji na terenie Miejscowości Parszów w latach 2009 – 2018. Jest on zgodny z priorytetami i celami dokumentów planistycznych wyższego rzędu (gminnymi, powiatowymi, regionalnymi, krajowymi i UE), co wykazano w dalszej części opracowania.

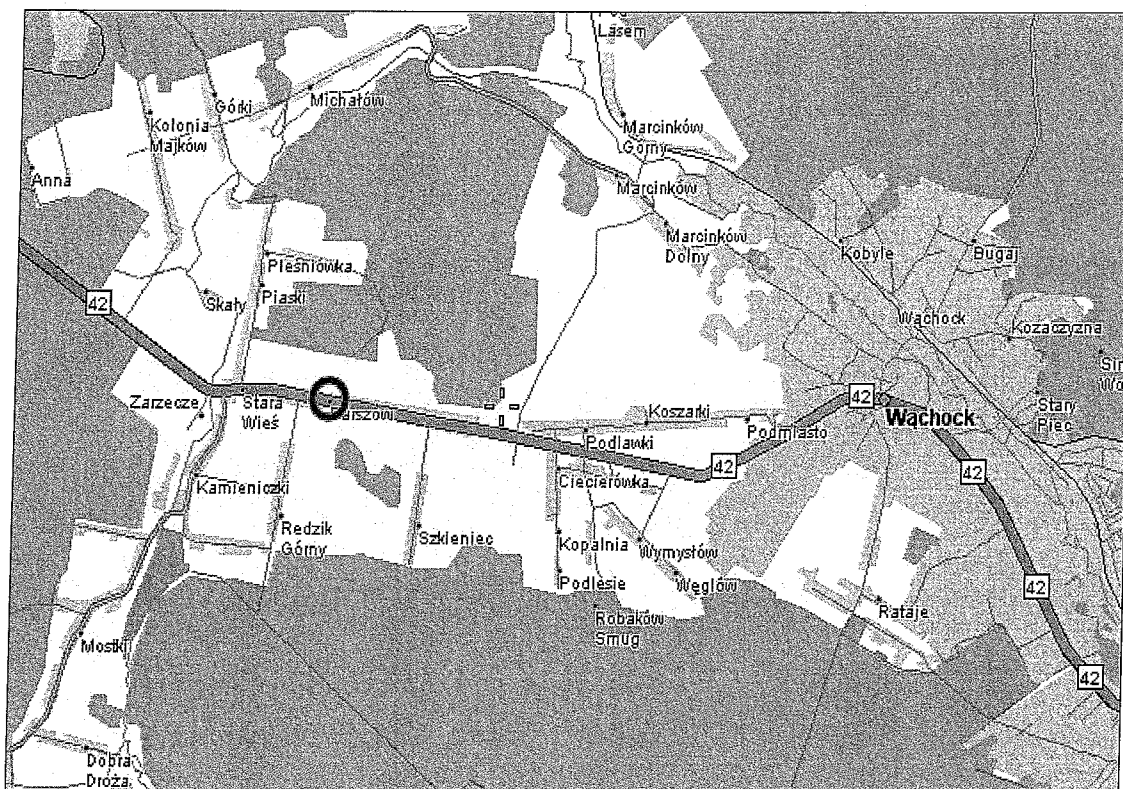
Plan Odnowy Miejscowości przedstawia sytuację społeczno-gospodarczą Parszowa, formułuje problemy, zadania i projekty, których realizacja pozwoli osiągnąć oczekiwany poziom rozwoju. Jest narzędziem umożliwiającym podejmowanie efektywnych decyzji finansowych związanych z angażowaniem środków własnych gminy, jak i ubieganiem się o środki ze źródeł zewnętrznych.

Przy opracowaniu Planu Odnowy Miejscowości, dużą rolę odegrała społeczność lokalna reprezentująca Parszów.

Projekt był omawiany na zebraniu strategicznym Zespołu Roboczego ds. Planu Odnowy Miejscowości Parszów (18 grudnia 2008 roku) oraz podczas Zebrania Wiejskiego (15 lutego 2009 roku).

5. Charakterystyka Miejscowości Parszów

5.1 Położenie, przynależność administracyjna, powierzchnia i liczba ludności

Źródło: www.mapy.google.pl

Sołectwo Parszów jest jedną z jednostek osadniczych położonych w granicach gminy Wąchock, zlokalizowanej w północno-wschodniej części Województwa Świętokrzyskiego.

Miejscowość sąsiaduje od północy z sołectwem Majków (gmina Skarżysko Kościelne), od wschodu z Wielką Wsią (gm. Wąchock), granicę południową dzieli ze wsią Mostki (gmina Suchedniów) natomiast zachodnią z miastem Skarżysko Kamienna. Teren Parszowa otoczony rozległymi kompleksami leśnymi przecina rzeka Żarnówka.

Obszar ten znajduje się między $20^{\circ} 56' 08''$ długości geograficznej wschodniej a $51^{\circ} 04' 28''$ szerokości geograficznej północnej.

Parszów jest położony na $23,85 \text{ km}^2$ w odległości 3 km od Skarżyska Kamiennej i 6 km od Starachowic. Stanowi jednostkę pomocniczą gminy Wąchock w skład której wchodzi następujące sołectwa: Marcinków, Rataje, Węglów, Wielka Wieś, Parszów oraz miasto Wąchock.

Miejscowość jest jedną z większych jednostek osadniczych w obrębie administracyjnym gminy, zajmując około 29% jej terytorium. Sytuację tą obrazuje poniższe zestawienie.

Tabela nr 1. Powierzchnia oraz liczba mieszkańców poszczególnych sołectw w gminie Wąchock wg stanu na 31.12.2007

L.p.	Sołectwo	Obszar [w km ²]	Liczba mieszkańców
1.	Rataje	31	428
2.	Węglów	0,9	242
3.	Parszów	24	1636
4.	Wielka Wieś	5	1362
5.	Marcinków	5	642
6.	m. Wąchock	16	2840

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Wąchocku

Sytuacja demograficzna w każdej miejscowości jest bardzo ważnym czynnikiem oddziałującym na życie społeczne i gospodarcze danego terenu. Procesy związane z zasobami ludzkimi wiążą się ściśle z wieloma dziedzinami życia miejscowości, kształtują rozmiary i kierunki inwestycji infrastrukturalnych i społecznych (przedszkola, szkoły, miejsca pracy, opieka społeczna).

Zgodnie z ewidencją ludności, prowadzoną przez Urząd Miasta i Gminy w Wąchocku, miejscowość Parszów zamieszkuje 1636 osób (stan na 31.12.2007 r.), średnia gęstość zaludnienia to 70 os./km². Rozkład przestrzenny liczby ludności zamieszkującej obszar miejscowości wskazuje na to, że skupia ona 28 % mieszkańców całej gminy. Jest to sytuacja niezwykle korzystna, wyróżniająca miejscowość na tle pozostałych sołectw, pozwalająca spokojnie planować działania urbanizacyjne i modernizacyjne zmierzające do poprawy życia mieszkańców. W przypadku tej cechy demograficznej trudno mówić o większych zmianach w jej strukturze, a jeśli nawet są to zmiany bardziej in plus niż minus.

Dzięki pozytywnym zmianom w poziomie urodzeń i zgonów w roku 2007 odnotowano dodatni przyrost naturalny +4 co korzystnie kształtuje wizerunek miejscowości w kontekście rozwoju na następne kilka lat.

Zgodnie z poniższym zestawieniem miejscowość statystycznie zamieszkuje większa liczba kobiet niż mężczyzn. Wskaźnik feminizacji dla miejscowości i gminy Wąchock zawierał się w przedziale 104-106. Wartość tego współczynnika jest zbliżona do tego jaki odnotowano na terenie całego województwa świętokrzyskiego.

Tabela 2 - Miejscowość Parszów w statystyce stan na 31.12.2007 rok

STRUKTURA LUDNOŚCI	WARTOŚĆ
Stan ludności ogółem, w tym:	1636
Kobiety	881
Mężczyźni	805
Urodzenia żywe ogółem	22
Zgony ogółem	18
Przyrost naturalny	+4
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	300
Ludność w wieku produkcyjnym Kobiety (18-59 lat) / Mężczyźni (18-64)	K-485/M-477
Ludność w wieku poprodukcyjnym Kobiety (60 lat i więcej) / Mężczyźni (65 lat i więcej)	K-236/M-138

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Wąchocku

Struktura demograficzna miejscowości uwzględnia również ekonomiczne grupy wiekowe tzn. liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. W tym obszarze w ostatnim roku odnotowano wysoki odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym oraz w wieku najwyższej aktywności zawodowej. Powodem tego zjawiska jest wejście na rynek pracy osób z wyżu demograficznego z lat 80-tych ubiegłego stulecia.

Tabela 3 Struktura ludności miejscowości Parszów wg wieku-stan na koniec 2007 r.

przedziały wieku w latach	Miejscowość Parszów
do 19	329
20 – 30	223
31- 40	211
41-50	199
51-60	252
powyżej 60	422

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Wąchocku

5.2 Historia Miejscowości

Na temat powstania miejscowości i nadania jej nazwy Parszów wśród mieszkańców miejscowości zachowały się różne legendy. Jedna z nich mówi, że Jan III Sobieski powracając z dworu wiedeńskiego, przejeżdżał koło niewielkiej osady, w pobliżu której zauważył na drzewie parę sów. Pobliską wioskę postanowił nazwać Parasów, którą miejscowi przekształcili najpierw na Parsów a następnie w Parszów. Tyle mówi jedna legenda. Istnieje również druga, związana z chorobą parch na jaką zapadali mieszkańcy osady. Nawiązując do tego, pobliska ludność nazwała swoją osadę Parchów, która z biegiem lat została unowocześniona i zmieniona.

Parszów był ośrodkiem przemysłowym. W 1532 roku istniała tu kuźnia wodna, wzmiankowana powtórnie w 1644 roku jako własność dworu.

Tradycje przemysłowe miejscowości podtrzymywali biskupi krakowscy, właściciele okolicznych terenów. W 1748 roku wybudowano tu wielki piec, który pracował aż do powodzi w 1815 roku. Obok czynna była odlewnia wytwarzająca bogaty asortyment produktów tj. blach, czopów, garnków, panewek oraz moździerzy. W roku 1788 zakład ten stał się własnością rządu, produkcja została ukierunkowana na kule armatnie, podobnie zresztą jak wybudowanego w roku 1829 nowego wielkiego pieca, którego praca przeznaczona była głównie na potrzeby wojska.

Po pożarze w 1860 roku wielki piec nie został odbudowany, czynna była przez jakiś czas odlewnia. Dziś po ośrodku przemysłowym pozostały ruiny. Zachowały się dwa budynki produkcyjne, prostokątne, murowane z kamienia. W jednym z nich kiedyś mieściła się szkoła. Po drugim budynku, w którym znajdowała się odlewnia, pozostało jedynie rumowisko.

Położony w pobliżu Wąchocka Parszów znalazł się w 1863 roku w centrum walk powstańczych województwa sandomierskiego. W tym okresie sąsiadujące miasta zostały spalone przez oddziały Moskali. W dzień poprzedzający bitwę w Suchedniowie (2 lutego), w Parszowie stacjonował batalion II wojsk Langiewicza, pod dowództwem Ignacego Dawidowicza, przywódcy organizacji spiskowców w Suchedniowie.

Na terenie miejscowości batalion I majora Klimaszewskiego stoczył drobne utarczki z wojskiem gen. Marka, kierującym się na Wąchock.

W historii miejscowości zachował się przekaz, że budynek miejscowej szkoły tzw. „Dom Narodowy” stanowił miejsce produkcji amunicji dla powstańców. Informacji tej nie można potwierdzić, gdyż starą szkołę rozebrano nie pozostawiając żadnych śladów.

Miejscem upamiętniającym wydarzenia powstania styczniowego jest punkt w którym postawiono żelazny krzyż, zlokalizowany przy ul. Kamieniczki, na wygradzonym terenie domu jednorodzinnego. Osadzony w kamiennym fundamencie z zamocowaną tabliczką z napisem „Fondatorowie Jan, Józefa Jasioscy proszą o westchnienie do Boga, dn. 1 czerwca 1863 roku”, przypomina o wielkich wydarzeniach tamtych lat.

Zdjęcie nr 2, Ruiny Zbrojowni, źródło www.turystyka.skrar.pl

5.3 Określenie przestrzennej struktury miejscowości

Strukturę wewnętrzną miejscowości tworzy charakter zabudowy i kształt dróg/ulic, węzły komunikacyjne, obiekty użyteczności publicznej oraz zabudowa mieszkaniowa.

Pierwotne rozplanowanie przestrzenne Parszowa jest nieznane. Analizując obecną topografię terenu oraz układ infrastruktury drogowej można przyjąć, że od samego początku była to niewielka, liniowa forma przestrzenna typu regularnej i zwartej ulicówki. W toku rozbudowy wieś ewaluowała w sposób osiowy.

Centrum miejscowości wytycza ul. Złotoglin, biegnąca bezpośrednio przy drodze krajowej nr 42, łączącej wieś z miastami: Wąchock i Skarżysko Kamienna. To tu – wzdłuż drogi krajowej - zlokalizowane są najważniejsze usługi pożytku publicznego np. ośrodek zdrowia oraz infrastruktury społecznej tj. przystanek autobusowy, świetlica wiejska oraz Huta Szkła Edyta. Drugą osią wyznaczającą kierunki zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej jest

ulica Szkolna gdzie znajduje się kościół, szkoła podstawowa wraz z przedszkolem i filią biblioteki oraz boisko sportowe.

Dominuje zabudowa zagrodowa i jednorodzinna zlokalizowana wzdłuż istniejących dróg i ulic, nie rozproszona. Przeważają budynki parterowe, oraz 2- kondygnacyjne, w układzie wolnostojącym lub bliźniaczym.

Dominantę przestrzenną z racji swojej wysokości i kubatury stanowi budynek kościoła. Drewniana struktura obiektu wraz z dzwonnica oraz stojącą obok murowaną kaplicą, wkomponowuje się w krajobraz miejscowości, stanowiąc jej niezaprzeczalny atut.

6. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Zasoby sołectwa to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczające obszary, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Przy analizie zasobów wzięto pod uwagę następujące ich kategorie: środowisko przyrodnicze, środowisko kulturowe, dziedzictwo historyczne, obiekty, tereny, infrastruktura, gospodarka i rolnictwo, instytucje, organizacje społeczne.

6.1 Zasoby przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe

Tereny gminy Wąchock położone są na jurajskich utworach północnej granicy Gór Świętokrzyskich. Pod względem urzeźbienia terenu obszar Parszowa pokrywa się z fragmentem Płaskowyżu Suchedniowskiego, zbudowanego z piaskowców drobnotriasowych występujących na powierzchni lub pokrytych częściowo przez plejstoceńskie piaski i glinę. Na tym obszarze występują także złoża wapieni, stanowiących skały osadowe środkowego triasu (wapień muszlowy) o zmiennych parametrach fizykomechanicznych.

Przez miejscowość przepływa rzeka Żarnówka, której wody od jej źródła aż do zalewu w pobliskich Mostkach odznaczają się wysoką klasą czystości. Płynie bowiem, ona przez las, z dala od zabudowań miejskich i przemysłowych. Czystość rzeki na odcinku Parszowa pogarsza się, ma to związek z niepełną kanalizacją miejscowości.

Zgodnie z podziałem Polski na regiony klimatyczne cała gmina znajduje się w wyżynnym regionie klimatycznym śląsko-małopolskim, w związku z czym obszar ten odznacza się następującymi cechami klimatycznymi:

Plan Odnowy Miejscowości Parszów na lata 2009-2018

- temperatura: najchłodniejszego miesiąca (styczeń) $-4,2^{\circ}\text{C}$

najcieplejszego miesiąca (lipiec) $+17,5^{\circ}\text{C}$

- dni zimowe 98

- dni letnie 88

- dni pogodne 60

- dni pochmurne 121

- zaleganie pokrywy śnieżnej (dni) 95

- średnioroczne opady (mm) 650

Miejscowość otaczają wspaniałe lasy, obejmujące tereny Puszczy Świętokrzyskiej oraz Sieradowickiego Parku Krajobrazowego, które charakteryzują się różnorodnością gatunków flory i fauny. Obszary te zajmują 1 508 ha co stanowi 66% terenu całej miejscowości. Liczne gatunki drzew (sosna, jodła, buk, świerk, lipa, modrzew) tworzące kompleksy lasów mieszanych czynią miejscowość niezwykle atrakcyjną dla amatorów wypoczynku w ciszy i w kontakcie z przyrodą. Na terenie miejscowości znajdują się następujące tereny objęte ochroną :

- rezerwat przyrody Wykus, położony częściowo w gminie Bodzentyn, którego celem ochronnym są wielogatunkowe zbiorowiska leśne;

- Sieradowicki Park Krajobrazowy wraz z otuliną, którego rozległe tereny stanowiły schronienie dla oddziałów powstańców z 1864 roku oraz podczas II wojny światowej dla największego zgrupowania partyzanckiego Armii Krajowej na Kielecczyźnie.

W obrębie miejscowości znajdują się również stanowiska dokumentacyjne i użytki ekologiczne:

- odsłonięta ekologicznie Skalka szarych piaskowców triasowych na rzece Żarnówką podcięta dolną częścią z wyraźnie wystającym okapem;

- bagna w kompleksie leśnym w Parszowie.

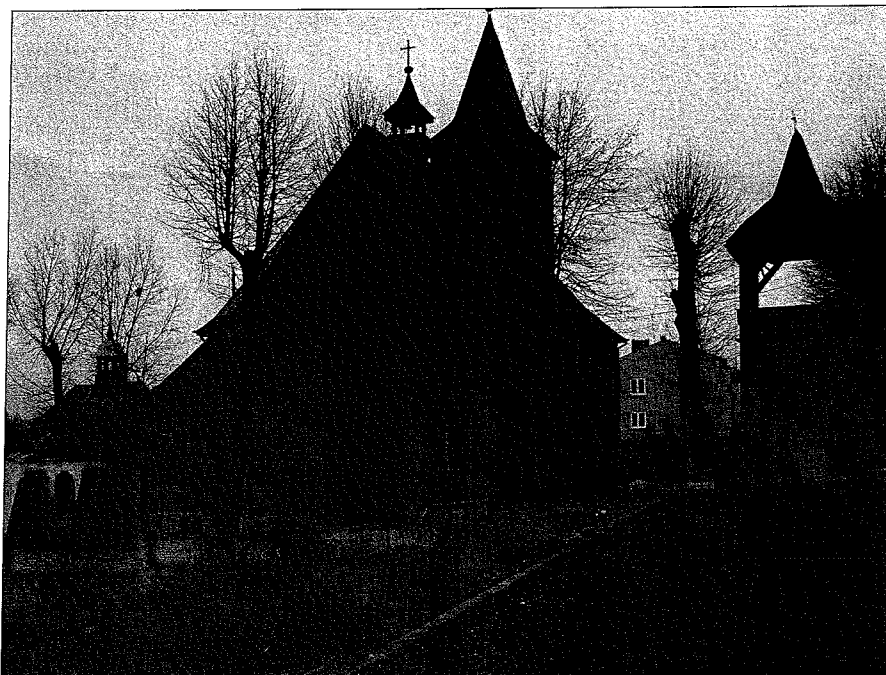
Z obiektów zabytkowych, odznaczających się szczególną wartością architektoniczną i artystyczną wymienić należy:

- grobla i pozostałości przepustu wodnego,

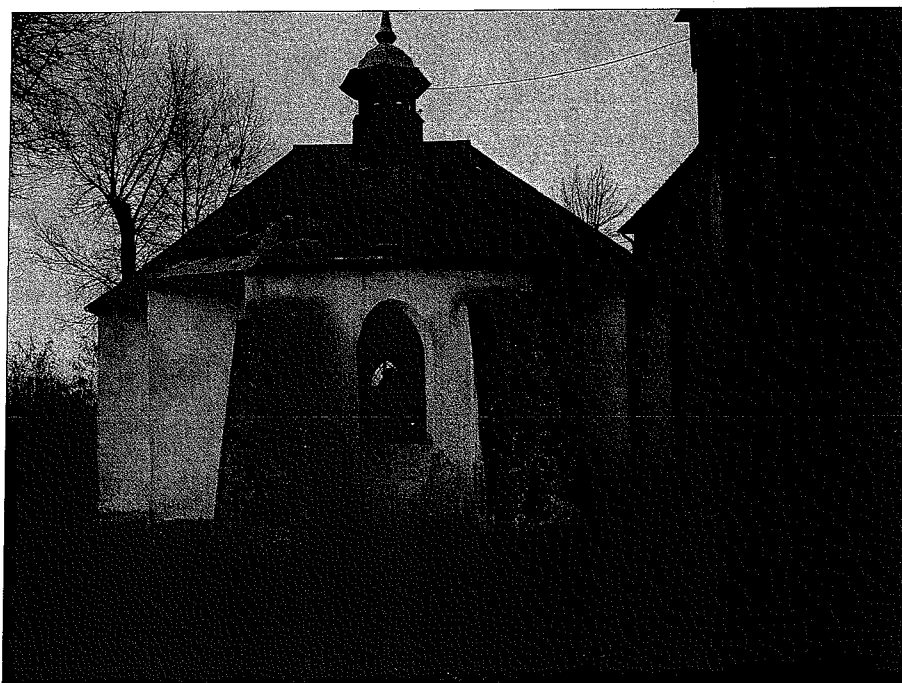
- zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Ducha, na który składa się kościół drewniany z 1934 roku, kaplica z 1830 roku, drewniana dzwonnica z 1937 roku oraz drewniana plebania z 1934 roku,

- zakład wielkopiecowy z I połowy XIX wieku,

- kuźnia z I połowy XX wieku.

Zdjęcie nr 3 . Kościół p.w. Św. Ducha w Parszowie. InicjatywaLokalna.pl

Zdjęcie nr 4. Murowana kaplica, fot. InicjatywaLokalna.pl

Dzięki miejscowym atrakcjom, na które składają się zasoby przyrodnicze i kulturalne, miejscowość posiada wszelkie predyspozycje do rozwoju turystyki i agroturystyki. Przesądza

o tym bogactwo krajobrazu i środowiska naturalnego oraz bliskość miejscowych i okolicznych zabytków. Turystyka pełni rolę instrumentu wspomagającego restrukturyzację i przemiany społeczno-gospodarcze, wywołujące zmiany w strukturze branżowej zwłaszcza usług i handlu, stąd tak ważne jest podejmowanie działań gwarantujących zapewnienie odpowiednich warunków do jej rozwoju.

Istotnym czynnikiem w tym zakresie jest dostępność bazy noclegowej i gastronomicznej. Obecnie na terenie miejscowości funkcjonuje jedno gospodarstwo agroturystyczne dysponujące 3 miejscami noclegowymi oraz mała gastronomia.

6.2 Obiekty i tereny

Miejscowość dysponuje licznymi obiektami i terenami, które dla mieszkańców i gości stanowią miejsce spotkań, rekreacji, spędzania wolnego czasu oraz rozwoju zainteresowań.

Sołectwo składa się z około 520 gospodarstw domowych, które tworzą budynki mieszkalne, a także gospodarcze charakterystyczne dla obszarów wiejskich tj. stodoły, szopy, obory.

Działki pod zabudowę stanowią własność prywatną właścicieli gruntów wsi oraz Urzędu Miasta i Gminy w Wąchocku.

W zakresie turystyki krajoznawczej miejscowość odznacza się niebieskim szlakiem rowerowym liczącym łącznie 80km. Jest to szlak łączący funkcje rekreacyjne oraz poznawcze, gdyż prowadzi przez tereny lokalizacji największych zabytków techniki rzeki Kamiennej. Rozpoczyna się on w Ostrowcu Świętokrzyskim a kończy w Skarżysku Kamiennej. Na szlaku tym w okolicach Parszowa miłośnicy turystyki rowerowej mogą obejrzeć starą kuźnię, ruiny domu zarządcy przy którym rośnie potężny modrzew, pozostałości zakładu hutniczego i tamy na rzece Żarnówce. Wędrując wzdłuż brzegu rzeki można zobaczyć wychodnie piaskowców triasowych, w których wnikliwy badacz może odkryć ślady dinozaurów oraz triasową rafę koralową, dobrze widoczną na przełomie rzeki.

Istotnym atutem przyrodniczo-krajobrazowym w miejscowości jest obszar rzeki Żarnówki zwanej Kaczką. To rzeka o charakterze górskim, której długość dochodzi do 15km. Zlewnia tego cieką znajduje się w rejonie wzgórz Suchedniowskich i Pasma Sieradowickiego. Żarnówka, aż do zbiornika wodnego w Mostkach płynie po terenie Sieradowickiego Parku Narodowego, uchodzi do rzeki Kamiennej. W dolinie rzeki można zobaczyć słonkę i bekasa, a w jej wodach pstrągi i raki. Na terenach przepływu można spotkać zające, sarny, lisy, a w górnym odcinku jelenie, dziki, łosie.

Zdjęcie nr 5. Fragment przelewu z przyczółkami i półkolistymi skrzydłami z ciosów piaskowca na rzece Żarnówce, źródło www.turystyka.skrar.pl

Zdjęcie nr 6. Rzeka Żarnówka, źródło www.turystyka.skrar.pl

Miejscem spotkań publicznych jest świetlica wiejska powstała w centrum miejscowości na drugim piętrze budynku mieszczącym ośrodek zdrowia, przy ul. Złotoglin. Wykorzystywana jest jako miejsce zebrań wiejskich, spotkań dzieci i młodzieży oraz organizacji imprez o zasięgu gminnym i lokalnym. Pomieszczenie to przeszło niedawno generalny remont, polegający na wykonaniu tynków wewnętrznych, sufitu oraz posadzek. Słabą stroną obiektu jest niedostateczne wyposażenie, a przez to ograniczone możliwości pod względem różnorodności usług. Sprzęt techniczny stanowią ławki, krzesła, regały - co jest zdecydowanie za mało, aby stworzyć w pełni funkcjonalną świetlicę wiejską. Wyposażenie jej w takie elementy jak stół bilardowy, stół do tenisa czy komputery z możliwością korzystania z internetu jest jednym z zadań priorytetowych miejscowości, akcentowanych przez mieszkańców Parszowa.

Głównym miejscem sportu i rekreacji jest boisko szkolne zlokalizowane przy Zespole Szkół (szkoła podstawowa, filia gimnazjum). Odbywają się tu zawody sportowe, turnieje szkolne, imprezy okolicznościowe (np. Dożynki Gminne w 2008 roku). Na stan techniczny obiektu składają się boisko do gry w piłkę nożną, ze zniszczoną murawą oraz bramkami, a także boisko do gry w koszykówkę. Ze względu na brak infrastruktury towarzyszącej, zaplecza socjalnego dla zawodników oraz parkingów dla kibiców i gości planuje się wybudowanie publicznego boiska sportowego do piłki nożnej wraz z trybunami i parkingiem samochodowym. Brak tego typu obiektów bezpośrednio wpływa na rozwój życia sportowego, a zarazem społecznego czego przykładem jest brak drużyn sportowych na terenie Parszowa.

Zdjęcie nr 7. Boisko szkolne przy Zespole Szkół w Parszowie. InicjatywaLokalna.pl

6.3 Infrastruktura społeczna

Wszystkie ważniejsze usługi z zakresu infrastruktury społecznej zlokalizowane są w miejscowości Wąchock. W granicach administracyjnych miejscowości mieszczą się: Urząd Miasta i Gminy, poczta, posterunek policji, bank. Bliskość tych placówek oraz dogodny dojazd sprawiają, że mieszkańcy Parszowa nie czują żadnych ograniczeń w korzystaniu z ich usług. Część z nich dzięki oddziałom zamiejscowym, świadczona jest na terenie sołectwa jak choćby: opieka medyczna, biblioteka publiczna, szkoła, punkt apteczny.

Usługi szkolno-wychowawcze z zakresu oświaty świadczy Szkoła Podstawowa oraz filia Gimnazjum Publicznego. Historia placówki sięga czasów powojennych. Zajęcia w pierwszych latach istnienia szkoły odbywały się w dwóch starych postaszycowskich budynkach będących własnością Gminy. Stan budynków oraz warunki nauczania były bardzo złe.

Nowa szkoła zaczęła powstawać dopiero w 1967 roku, zaledwie roku później został oddany do użytku nowy, piękny budynek z 16 salami lekcyjnymi oraz salą gimnastyczną. Na początku lat 70-tych ubiegłego stulecia rozpoczęto inwestycję budowy kompleksu sportowego. Tworzą go 2 boiska, bieżnia, skocznia, tor przeszkód oraz plac rekreacyjny.

Obecnie naukę w placówce pobiera około 129 uczniów. Kadre pedagogiczną stanowi 14 nauczycieli. Obiekt składa się z 8 sal lekcyjnych, dwóch dobrze wyposażonych pracowni komputerowych z dostępem do internetu oraz czytelnią multimedialną, również posiadającą dostęp do internetu, biblioteki, sali gimnastycznej, stołówki oraz boiska. Sale wyposażono w sprzęt audiowizualny co znacznie podnosi efekty nauczania.

Zagospodarowanie i uporządkowanie terenu wokół szkoły to jeden z celów strategicznych zmierzających do poprawy estetyki miejscowości. Koncepcja wybudowania placu zabaw, elementów małej architektury oraz zagospodarowania terenów zielonych nie tylko wpłynie na walory związane z wyglądem ale też przyczyni się do utworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku. Jest to szczególnie ważne w kontekście wybudowania nowego boiska sportowego i rozszerzenia oferty turystycznej miejscowości.

Od grudnia 2008 roku w Parszowie funkcjonuje jednostka świadcząca opiekę wczesnoszkolną dla dzieci w wieku przedszkolnym z terenu miejscowości. Otwarcie przedszkola było możliwe dzięki pozyskaniu środków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, z działania mającego na celu zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Projekt ma być realizowany przez 2 lata. W tym okresie 25 dzieci z terenu miejscowości będzie miało zagwarantowaną opiekę mającą na celu

wspomaganie prawidłowego rozwoju społecznego i emocjonalnego oraz pomoc w sytuacjach trudnych poprzez działania mediacyjne i interwencyjne.

Infrastruktura oświatowa na poziomie gimnazjalnym całkowicie zaspokaja potrzeby lokalne. W całej gminie nie ma szkół ponad gimnazjalnych. Edukację w tym zakresie młodzież kontynuuje w szkołach średnich w Starachowicach, Skarżysku Kamiennej oraz Suchedniowie.

Zdjęcie nr 8. Zespół Szkół w Parszowie, fot. InicjatywaLokalna.pl

Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej z którego usług korzystają mieszkańcy Parszowa jest zakładem publicznym, powołanym na mocy Uchwały Rady Miejskiej z dnia 16.02.1995 roku. Świadczy on m.in. następujące usługi: podstawową opiekę medyczną, badania diagnostyczne, usługi medycyny szkolnej, promocję zdrowia oraz opiekę zdrowotną nad pracownikami zakładów pracy. Poza tym mieszkańcy Parszowa mogą korzystać z poradni ogólnej, pediatrycznej, stomatologicznej i ginekologicznej. Szerszy pakiet usług medycznych oraz najbliższa opieka szpitalna świadczona jest w mieście powiatowym Starachowice oraz ośrodkach opieki zdrowotnej w Suchedniowie i Skarżysku Kamiennej.

Zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego realizuje posterunek policji w Wąchocku, podlegający Komendzie Powiatowej w Starachowicach. Obejmuje on swoim działaniem cały obszar gminy. Ze względu na wystarczająco częste patrole policyjne na terenie miejscowości, brak jest incydentów, które zakłócałyby porządek publiczny.

Usługi z zakresu działalności pożytku publicznego świadczy również Ochotnicza Straż Pożarna w Parszowie, podlegająca Komendzie Powiatowej Straży Pożarniczej w Starachowicach. Miejskowa OSP dysponuje remizą, wozem strażackim marki ŻUK, motopompami, oraz podręcznym sprzętem gaśniczym. Konieczność zakupu nowego wozu bojowego, który usprawniłby działalność OSP i wpłynął na szybkość niesionej pomocy jest jedną z potrzeb zgłoszonych podczas spotkania strategicznego.

6.4 Infrastruktura techniczna

Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna sprzyja właściwemu rozwojowi niemal wszystkich dziedzin życia społecznego i gospodarczego. Infrastruktura techniczna obejmuje m.in. infrastrukturę drogową, usługi w zakresie energetyki, sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, usuwania ścieków i odpadów, transportu, sieć telefoniczną itp.

Infrastruktura drogowa

Sieć dróg komunikacji lokalnej, regionalnej i ponadregionalnej łączących miejscowość z sąsiednimi aglomeracjami:

Droga krajowa nr 42 (w Parszowie to ulice: Złotoglin, Staszica)

Drogi powiatowe:

- Parszów- Majków (ul. Górna) nr 15873;
- Parszów-Suchedniów (ul. Kamieniczki) nr 15855;
- Parszów- Majków nr 15872.

Drogi gminne:

- ul. Grabowa nr 1570004,
- ul. Szkolna,
- ul. Młyńska 636 m;
- ul. Dolna 714 m,
- Parszów-Redzik nr 1570007 długość 1 358 m,
- Parszów Dolny- Wykus nr 1570008 6 582 m,
- Parszów Zarzecze (ul. Rieczna) nr 1570009 479 m,
- od drogi Parszów- Suchedniów do ul. Szkolnej nr 15874.

Trakty komunikacyjne przebiegające przez miejscowości posiadają nawierzchnie ulepszoną, asfaltową. Remontu, ze względu na zły stan techniczny wymagają ul. Rieczna i Młyńska. Lista zadań i projektów zawartych w Planie Rozwoju Miejscowości Parszów na

lata 2005-2013 zawiera plany budowy ul. Grabowej, Dolnej oraz Cmentarnej. Część z tych zadań została już zrealizowana, a część jest ciągle na etapie planowania. Kwestią dotyczącą szeroko pojętej infrastruktury drogowej wymagającej pilnego podjęcia odpowiednich kroków jest uzupełnienie ciągów pieszych wzdłuż drogi krajowej nr 42. Sprawa ta jest niezwykle istotna z punktu widzenia bezpieczeństwa pieszych, zwłaszcza przy tak ruchliwej drodze jaką jest biegnąca przez Parszów „krajówka”. Należy nadmienić, iż przy tej trasie zlokalizowany jest Ośrodek Zdrowia, świetlica wiejska oraz zakład pracy „Edyta”.

Sprawą akcentowaną przez mieszkańców jest brak ścieżek rowerowych, dzięki którym Parszów stałby się atrakcyjnym miejscem na aktywny wypoczynek wśród rdzennych mieszkańców i przyjezdnych gości.

*Zdjęcie nr 9. Droga krajowa nr 42 Skarżysko Kamienna-Ostrowiec Świętokrzyski,
fot. InicjatywaLokalna.pl*

Telekomunikacja

Na terenie Parszowa działa jedna automatyczna centrala telefoniczna obsługiwana przez TP S.A., która łączy telefony z siecią krajową. Oddziały telekomunikacji zlokalizowane są w Skarżysku Kamiennej. W ostatnich latach można zaobserwować spadek zainteresowania instalacją stałych łączy telekomunikacyjnych. Ma to związek z rozpowszechnieniem sieci telefonii komórkowej. W obrębie miejscowości znajduje się budka telefoniczna.

Komunikacja transportowa

Osią komunikacyjną na terenie miejscowości jest droga krajowa nr 42, której długość w granicach administracyjnych obszaru wynosi 5000 m, szerokość 8 m. Dzięki temu Parszów ma dogodne połączenia komunikacyjne z pobliskimi miejscowościami i miastami (Starachowice, Skarżysko – Kamienna, Wąchock).

System komunikacji zbiorowej dla całej Gminy zapewniają połączenia autobusowe PKS i MZK oraz prywatne firmy przewozowe. W miejscowości zlokalizowanych jest 10 punktów przystankowych. W większości są to przystanki zadaszone o zadawalającym stanie technicznym.

Sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa

Ujęcie wody dla miejscowości znajduje się w Skarżysku Kamiennej. Powstała sieć wodociągowa ma długość 26,8 km, z czego 17,6 km stanowi sieć główna i 9,2 km to przyłącza. Obecnie do wodociągu podłączone są prawie wszystkie gospodarstwa domowe,

Miejscowość nie posiada sieci kanalizacji sanitarnej, jej budowa jest w trakcie realizacji. Obecnie sieć umożliwia podłączenie 1/5 gospodarstw, pozostałe gospodarstwa odprowadzają nieczystość do szamb przydomowych. Wkrótce rozpocznie się kolejny etap realizacji tego zadania, w ramach, którego powstanie około 8 km sieci kanalizacyjnej.

Wszystkie budynki w granicach wsi posiadają techniczne możliwości zaopatrywania się w gaz poprzez istniejącą i rozbudowaną sieć gazową. Większość domów jest włączona do systemu ziemnego zaopatrywania się w gaz.

Gospodarka odpadami

W miejscowości zorganizowaną zbiórką odpadów objętych jest 100% gospodarstw domowych, wyposażonych w indywidualne oraz zbiorcze pojemniki na śmieci, znajdujące się przy szkołach i cmentarzach. Odpady wywożone są przez podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

6.5 Przedsiębiorczość i rolnictwo.

Parszów to wieś robotniczo - chłopska, obszar wykorzystywany rolniczo zajmuje 556,40 ha, co stanowi 23% całej powierzchni miejscowości. W strukturze użytków rolnych dominują grunty orne tworzące kompleksy gleb o niskiej klasie bonitacyjnej, przeważnie IV i V grupy. Taka ziemia kwalifikuje się głównie pod uprawę ziemniaka i zbóż. Pod względem typologii są to głównie gleby bielcowe, brunatne, mady oraz bagienne. Wśród użytków dominują grunty orne, łąki i pastwiska oraz niewielka ilość sadów (90 ha).

Małe zainteresowanie pracą w rolnictwie jest uwarunkowane funkcjonowaniem w Parszowie zakładów pracy oraz położeniem sołectwa blisko większych aglomeracji (Wąchock, Skarżysko Kamienna, Starachowice), gdzie mieszkańcy poszukują bardziej atrakcyjnych źródeł zarobkowanie.

Struktura agrarna gospodarstw jest niekorzystna. Zaledwie 13% stanowią gospodarstwa o powierzchni pomiędzy 2-5 ha. Większość z nich znajduje się w przedziale 1-2 ha, skutkuje niską opłacalnością oraz „mieszkańową” funkcją tych gospodarstw. W obrębie Parszowa rolnictwo nie ma określonego profilu produkcji, nastawione jest głównie na produkcję na własne potrzeby.

Tabela 4 Struktura gospodarstw rolnych w miejscowości Parszów stan na 31.12.2007 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2007 PARSZÓW
Powierzchnia gospodarstw ogółem w tym:	Liczba gospodarstw
	266
1-2ha	230
2-5ha	36
5-7ha	-
7-10ha	-
10-15ha	-
15 i więcej ha	-

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Wąchocku

Rozwój miejscowości opiera się na pozyskiwaniu przez mieszkańców zajęć zarobkowych nie związanych z działalnością rolniczą w tym szczególnie na tworzeniu małych i średnich przedsiębiorstw w sektorze usług. Na terenie Parszowa działalność gospodarczą prowadzą głównie zakłady produkcyjno-usługowe. Największym pracodawcą na tym terenie

jest istniejąca od 1978 roku Huta Szkła Edyta, zatrudniająca ponad 100 osób. Zajmuje się produkcją szkła sodowego oraz borokrzemowego, wykonywanego tradycyjnymi ręcznymi metodami. Obecnie zakład jest w trakcie modernizacji linii produkcyjnych, która pozwoli na zwiększenie produkcji oraz poszerzenie kolekcji wyrobów o nowe wzory.

Zdjęcie nr 10. Huta Szkła „Edyta”, fot. InicjatywaLokalna.pl

Pozostałymi zakładami, które generują miejsca pracy są: Zakład Pracy Chronionej Szummar Spółka Jawna - prowadzi komis samochodowy, mechanikę i lakiernictwo, Odlewnia Żelaza, stacja benzynowa. Pozostałe zakłady są mniejsze, mają charakter firm rodzinnych. Mieszkańcy pracują głównie poza granicami miasta, w sąsiednich aglomeracjach. Zgodnie z danymi Urzędu Miasta i Gminy w ewidencji działalności wpisanych jest 29 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych mających siedzibę na terenie miejscowości. Nie są one w stanie zapewnić wystarczającej liczby miejsc pracy dla mieszkańców Parszowa, którzy szukają zatrudnienia poza jego granicami.

Pracodawcą na lokalnym rynku pracy o dużym znaczeniu są instytucje samorządowe. W poniższej tabeli znajduje się zastawienie liczby podmiotów gospodarczych i branż, Charakter prowadzonej działalności gospodarczej wyznacza trendy cieszące się największym zainteresowaniem mieszkańców.

Tabela 5 - Struktura działalności gospodarczych prowadzonych w miejscowości Parszów

WYSZCZEGÓLNIENIE	ILOŚĆ
Placówki handlowe i gastronomiczne	29
Produkcja wyrobów przemysłowych	5
Produkcja wyrobów spożywczych	2
Budownictwo	4
Usługi transportowe	12
Zakłady produkcyjno - usługowe	20
OGÓLEM:	72

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Wąchocku

6.6 Kapitał społeczny i ludzki

Wskaźniki ekonomiczne są ważne dla każdej miejscowości, ale ważniejsza od nich jest budowa kapitału społecznego, tkanki społecznego rozwoju, która stanowi siłę napędową każdej jednostki osadniczej. W tym obszarze miejscowość Parszów odznacza się autorytetami w postaci aktywnego sołtysa oraz rady sołeckiej, a także licznymi formalnymi i nieformalnymi organizacjami tj. Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich, teatrzyk szkolny „Czerwona Róża”, zespół taneczny „Aplaus”, zespół śpiewaczy „Parszowianie” założony w 1990 roku. Kiedyś istniała drużyna sportowa LZS „Czarni Parszów” Imprezy odbywające się cyklicznie mają charakter kościelny lub szkolny. Podkreślić należy, że w 2008 roku Parszów był gospodarzem Gminnych dożynek, na które licznie przybyli mieszkańcy całej gminy. Imprezę uświetniły występy zespołów Kół Gospodyń Wiejskich.

Ochotnicza Straż Pożarna

OSP powstała w 1927 roku, czyli ponad 80 lat temu. Podczas okupacji strażacy zmobilizowani przez okupanta brali udział w pełnieniu dyżurów. Uczestniczyli również w gaszeniu pożarów, likwidacji klęsk żywiołowych, a także w działaniu konspiracyjnym. Po wyzwoleniu jednostka dalej prowadziła bardzo aktywną działalność tak bojową jak i kulturalną. W tamtym okresie dysponowała wozem strażackim (konnym) oraz motopompą.

Przy czynnym udziale Koła Gospodyń Wiejskich w latach 70-tych został zakupiony wóz strażacki (służy jednostce do dziś) oraz nowa motopompa.

Obecnie OSP zrzesza około 16 czynnych członków i 4 wspierających. W jej skład wchodzi drużyna męska oraz młodzieżowa. W ostatnich latach zdobywała ona czołowe miejsca w Gminnych Zawodach Sortowo-Pozarniczych, wygrywając trzy puchary.

Członkowie jednostki brali udział w akcjach pożarniczych również poza granicami gminy tj. pożar BENZYLU w Skarżysku-Kamiennej, w Kuźni Raciborskiej oraz wielu innych.

Koło Gospodyń Wiejskich

KGW mające swoją siedzibę w świetlicy wiejskiej aktywnie uczestniczy w życiu społecznym miejscowości, reprezentując ją na terenie gminy i województwa. Przewodniczącą organizacji jest pani Leokadia Krzyżanowska. Koło bierze udział w organizacji różnych imprez lokalnych odbywających się w Parszowie np. andrzejek, wigilii itp. Ze względu na brak odpowiedniego zaplecza oraz wyposażenia organizacja ma ograniczone możliwości na rozwój.

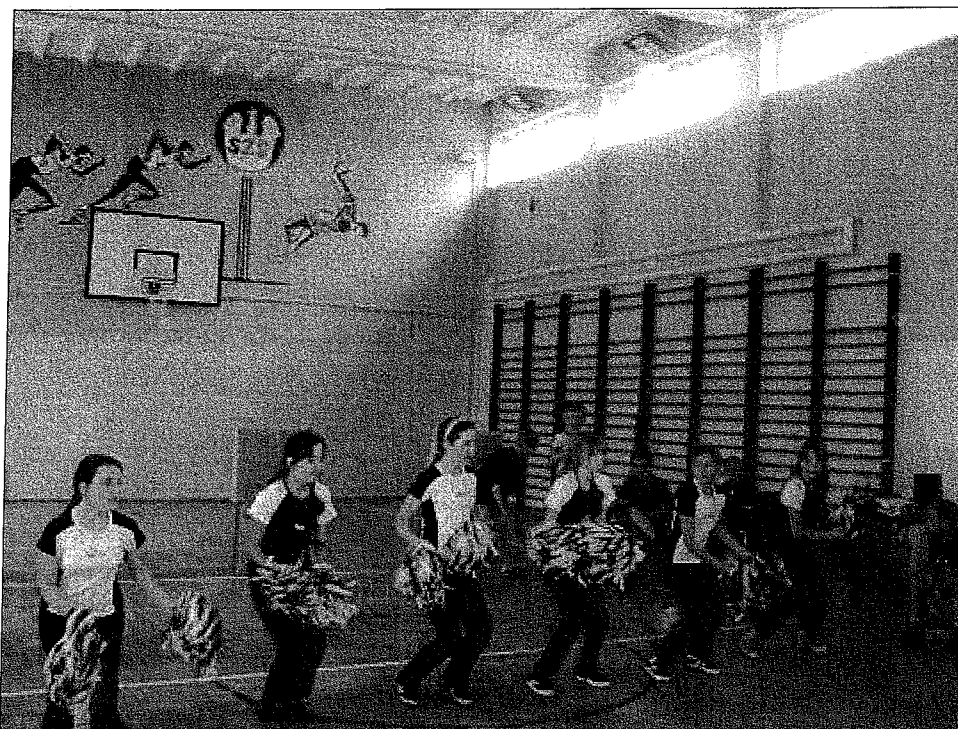
Kółko teatralne „Czerwona Róża”

Kółko teatralne „Czerwona Róża” działa przy Szkole Podstawowej w Parszowie. Raz do roku organizuje przedstawienie, które jest prezentowane przed szerszą publicznością: uczniami i pracownikami szkoły, rodzicami oraz podczas przeglądów teatryków szkolnych. Jego repertuar składa się głównie z twórczości bajkopisarzy. Podczas Powiatowego Przeglądu Teatryków Szkolnych w Wąchocku trzykrotnie zajęli pierwsze miejsce.

Zespół taneczny „Aplaus”

Zespół rozpoczął działalność w roku szkolnym 2001/2002 roku. Najpierw tworzyła go trzyosobowa grupa tancerek. Z każdym miesiącem wzbudzał coraz większe zainteresowanie co przekładało się na liczbę osób chętnych do udziału w zajęciach tanecznych. Dużym osiągnięciem zespołu był udział w Przeglądzie Zespołów Tanecznych „Rytmiczne Płasy” w Skarżysku-Kamiennej. Dziewczęta wytańczyły tam II miejsce w 2002 roku oraz zostały wyróżnione podczas konkursu w 2003 roku. Oprócz udziału w konkursach swoimi występami uatrakcyjnają uroczystości szkolne, turnieje sportowe, zabawy, spotkania z rodzicami. Włączają się również w obchodzony w szkole Dzień Unii Europejskiej prezentując charakterystyczne dla niektórych narodów tańce.

*Zdjęcie nr 11. Zespół taneczny „Aplaus”
źródło: www.spparszow.edupage.org*

*Zdjęcie nr 12. Dzień Unii Europejskiej w Szkole Podstawowej w Parszowie,
źródło: www.spparszow.edupage.org*

7. Kluczowe obszary problemowe

Podczas spotkania przedstawicieli mieszkańców Parszowa, które odbyło się 18 grudnia 2008 r. w Świetlicy Wiejskiej wyłoniono najważniejsze problemy miejscowości.

Można je pogrupować w następujące obszary:

- infrastruktura
- rekreacja i kultura
- organizacje i stowarzyszenia.

Problem główny: zły stan infrastruktury technicznej

Problemy cząstkowe, wynikające z problemu głównego:

- zły stan dróg gminnych: ul. Rzeczna, Młyńska
- braki w oświetleniu ulicznym
- niedokończona budowa sieci kanalizacyjnej
- brak obwodnicy
- brak technicznych możliwości dostępu do sieci internetowej

Problem główny: brak miejsca rekreacji i kultury

Problemy cząstkowe, wynikające z problemu głównego:

- brak kompleksu sportowo- rekreacyjnego
- słabe wyposażenie świetlicy wiejskiej
- brak ścieżek rowerowych
- brak bazy noclegowej, gastronomicznej, agroturystycznej
- słaba promocja walorów kulturowych i przyrodniczych

Problem główny: aktywność społeczeństwa w działających organizacjach i stowarzyszeniach

Problemy cząstkowe, wynikające z problemu głównego:

- mała aktywność w sferze życia społecznego osób młodych
- małe zaangażowanie w życie społeczne mieszkańców
- potrzeba liderów, animatorów życia społecznego
- braki w doposażeniu istniejących organizacji
- niewielka liczba stowarzyszeń zrzeszających mieszkańców
- nieumiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych przez mieszkańców i organizacje społeczne

8. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

Opracowanie Planu Odnowy Miejscowości zostało poprzedzone przeprowadzeniem kompleksowej analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych związanych z rozwojem miejscowości. Analiza SWOT służy uporządkowaniu danych i informacji, jest wykorzystywana jako element w uspołecznionym procesie planowania. Polega ona na ocenie szans i zagrożeń procesu rozwoju w kontekście własnych atutów (silnych stron) i słabości. Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts – silne strony, weaknesses - słabe strony, opportunities - szanse/możliwości, threats – zagrożenia.

Przedstawiona poniżej analiza stanowi syntezę poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego miejscowości.

Tabela 6 Analiza SWOT

Mocne Strony	Słabe Strony
Warunki naturalne	Warunki naturalne
<p>Bogate zasoby dziedzictwa przyrodniczo-kulturalnego (pomniki przyrody, parki krajobrazowe, zabytki historyczne).</p> <p>Niebieski szlak rowerowy.</p> <p>Rzeka Żarnówka.</p> <p>Korzystne położenie przy ważniejszych szlakach komunikacyjnych (np. droga krajowa nr 42).</p> <p>Dobrze rozwinięta sieć dróg powiatowych zapewniających dobrą komunikację.</p>	<p>Struktura agrarna- rozdrobnienie gospodarstw rolnych.</p> <p>Niska świadomość ekologiczna mieszkańców.</p> <p>Słabej klasy gleby.</p>
Zasoby techniczne	Zasoby techniczne
<p>Pełne zwodociągowanie miejscowości.</p> <p>Dobrze rozwinięta sieć komunikacji publicznej.</p> <p>Uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa i segregacji odpadów.</p> <p>Wysoki poziom telefonizacji.</p> <p>Rozbudowana sieć gazowa.</p>	<p>Zły stan techniczny dróg – brak chodników, ścieżek rowerowych.</p> <p>Mała ilość terenów inwestycyjnych.</p> <p>Słabo rozwinięta baza hotelowo-gastronomiczna.</p> <p>Niedostateczna baza do rozwoju kultury fizycznej i rekreacji dla mieszkańców.</p> <p>Mała ilość obiektów pełniących funkcje</p>

Plan Odnowy Miejscowości Parszów na lata 2009-2018

<p>Remiza OSP.</p> <p>Miejsce spotkań mieszkańców w postaci nowopowstałej świetlicy wiejskiej.</p> <p>Szkoła Podstawowa wraz z Gimnazjum Publicznym.</p> <p>Przedszkole „Pluszowego Misia” finansowane ze środków unijnych.</p>	<p>kulturalne oraz sportowe.</p>
Zasoby Ludzkie	Zasoby Ludzkie
<p>Ustabilizowana liczba mieszkańców utrzymująca się na stałym poziomie od kilku lat.</p> <p>Dobry dostęp do edukacji dzięki funkcjonowaniu szkoły podstawowej, filii gimnazjum i przedszkola.</p> <p>Bogaty księgozbiór filii Biblioteki Publicznej w Wąchocku.</p> <p>Aktywnie działające i współpracujące organizacje i stowarzyszenia (zespoły taneczne, koła teatralne, drużyna harcerska itp.).</p> <p>Pozytywne nastawienie władz samorządowych Gminy, co do działań prorozwojowych podejmowanych przez mieszkańców Parszowa.</p>	<p>Migracja ludzi młodych do większych ośrodków miejskich.</p> <p>Brak wewnętrznego kapitału inwestycyjnego.</p> <p>Brak, placów zabaw, brak zapleczy sportowych i rekreacyjnych.</p> <p>Mała liczba miejsc wypoczynku i integracji mieszkańców (placów zabaw, parków).</p>
Szanse	Zagrożenia
Zasoby ludzkie	Zasoby ludzkie
<p>Duży udział w strukturze demograficznej ludzi aktywnych zawodowo.</p> <p>Możliwość realizacji projektów z wykorzystaniem środków z budżetu Unii Europejskiej.</p> <p>Zainteresowanie miejscowością Parszów jako atrakcyjnym miejscem zamieszkania.</p> <p>Kultywowanie tradycji lokalnych.</p> <p>Konsolidacja społeczna.</p>	<p>Migracja zarobkowa młodych i wykształconych osób związana z brakiem perspektyw.</p> <p>Wzrost przestępczości.</p> <p>Wzrost patologii społecznych spowodowanych brakiem oferty spędzania czasu wolnego.</p> <p>Słaba integracja mieszkańców miejscowości, apatia społeczna, brak animatorów życia społecznego.</p>

Plan Odnowy Miejscowości Parszów na lata 2009-2018

<p>Zagospodarowanie i wyposażenie miejsc wypoczynku dla młodszych i starszych mieszkańców gminy.</p> <p>Stworzenie nowych miejsc pracy.</p> <p>Systemowe rozwiązania związane z organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży.</p>	<p>Postępujące zubożenie społeczeństwa w małych miejscowościach.</p>
<p>Zasoby Gospodarcze</p>	<p>Zasoby Gospodarcze</p>
<p>Rozwój agroturystyki.</p> <p>Pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców.</p> <p>Wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych.</p> <p>Rozwój przemysłu rolno-spożywczego.</p> <p>Uproszczenie przepisów dotyczących zakładania własnej działalności gospodarczej.</p> <p>Programy wyrównujące szanse rozwojowe mniejszych ośrodków wiejskich.</p>	<p>Brak inwestorów zewnętrznych.</p> <p>Brak siły roboczej (migracja młodych ludzi).</p> <p>Zawiłe procedury korzystania z zewnętrznych źródeł finansowania dla MŚP.</p> <p>Niejasne i niestabilne przepisy prawa.</p> <p>Słaby przepływ informacji o możliwościach rozwoju, wspomaganych przez dofinansowanie inwestycji ze środków unijnych.</p>
<p>Zasoby techniczne</p>	<p>Zasoby techniczne</p>
<p>Budowa obwodnicy.</p> <p>Planowana budowa boiska sportowego.</p> <p>Poprawa estetyki miejscowości.</p> <p>Kanalizacja</p>	<p>Miejscowość mało atrakcyjna pod względem turystycznym i inwestorskim.</p> <p>Ograniczony dostęp do środków UE i trudne procedury aplikacyjne.</p> <p>Niezgodności w zakresie prawa polskiego z unijnym w zakresie ochrony środowiska powodujące blokowanie inwestycji.</p>

9. Miejscowość Parszów w 2018 roku

Podczas debaty strategicznej oraz zebrania wiejskiego wypracowano wspólnie wizję rozwoju Miejscowości na najbliższe lata. Z wizji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane. Obszary, cele i kierunki działania dla każdego z obszarów życia społeczno – gospodarczego - wzajemnie się uzupełniają.

Trzy obszary rozwojowe:

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ZWIĘKSZAJĄCEJ KOMFORT ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Cel: Działania komplementarne do realizacji tego zadania związane są głównie z modernizacją infrastruktury drogowej, budową kanalizacji oraz oświetlenia. Rozwój w tych trzech obszarach spowoduje poprawę wizerunku miejscowości, która stanie się terenem atrakcyjnym pod względem inwestycyjnym oraz mieszkaniowym.

Zadaniem priorytetowym w tym obszarze jest zapewnienie wysokiego standardu życia mieszkańców poprzez budowę i przebudowę dróg oraz ciągów pieszych, budowę ścieżek rowerowych, uzupełnienie sieci oświetlenia ulicznego, dokończenie budowy sieci kanalizacyjnej.

ROZWÓJ ZAPLECZA SPORTOWO-REKREACYJNEGO ORAZ POSZERZENIE OFERTY SPĘDZANIA WOLENGO CZASU

Cel: Realizacja zadania ma służyć zaspokojeniu potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych i społecznych mieszkańców wsi. Będzie miała na celu budowę obiektów służących rozwojowi sportowemu, kulturalnemu oraz miejsca spotkań i szkoleń dla mieszkańców, miejsca organizacji festynów i innych imprez lokalnych.

Priorytetem w tym obszarze jest realizacja inwestycji polegającej na budowie boiska sportowego wraz z miejscami parkingowymi, zagospodarowanie terenu wokół szkoły, wyposażenie świetlicy wiejskiej w sprzęt sportowy i audiowizualny oraz przystosowanie świetlicy wiejskiej na potrzeby kulturalne mieszkańców: organizacja koncertów, wieczorów literackich, warsztatów tematycznych.

**KREOWANIE AKTYWNYCH POSTAW SPOŁECZNYCH ZAANGAŻOWANYCH
W DZIAŁANIA ROZWOJOWE PODEJMOWANE NA RZECZ MIEJSCOWŚCI**

Cel: Mieszkańcy uczestniczą w życiu społecznym swojej miejscowości aktywnie działając na rzecz jej rozwoju. Włączają się w funkcjonowanie istniejących i nowopowstałych stowarzyszeń. Wzrost aktywności społecznej prowadzi do wyłonienia liderów, stanowiących siłę napędową miejscowości. Pobudzenie społeczności lokalnej, zorganizowanie warsztatów/spotkań tematycznych dla dzieci, młodzieży, osób po 50 roku życia, wsparcie w organizacji imprez integracyjnych (typu Andrzejki, Wigilia), organizacja kół zainteresowań dla młodszych i starszych mieszkańców Parszowa, upowszechnianie informacji o wiejskich inicjatywach np. dystrybucja lokalnej gazetki, utworzenie stowarzyszenia na rzecz rozwoju miejscowości, organizacja rozgrywek sportowych.

Na podstawie tak określonych celów strategicznych została określona wizja Miejscowości Parszów w 2018 roku.

Parszów jest wsią estetyczną posiadającą niezbędną bazę lokalową do prowadzenia działalności kulturalnej i sportowej. Aktywni mieszkańcy uczestniczą w życiu społecznym swojej miejscowości, interesują się jej rozwojem i promocją.

Miejscowość wyposażona w infrastrukturę techniczną stanowi atrakcyjne miejsce do rozwoju budownictwa indywidualnego i usługowego.

Parszów jest kojarzony przez osoby „z zewnątrz” jako wieś bardzo aktywna, gdzie wiele się dzieje, a działalność mieszkańców stanowi wzór do naśladowania dla innych miejscowości w Gminie i Regionie.

10. Komplementarność celów strategicznych z innymi programami

Konstrukcja Planu Odnowy Miejscowości Parszów na lata 2009-2018 zakłada spójność jego celów strategicznych z następującymi programami:

Tabela 7. Komplementarność celów z innymi programami

Lp.	Program	Cel/Priorytet/Działanie
1	Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007 - 2013	Cel 1: Rozwój konkurencyjności gospodarczej polskich regionów. Priorytet 1.4: Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjność województw. (str. 28)
2	Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015.	Priorytet 2: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej; Działanie: Infrastruktura społeczna – infrastruktura kultury, turystyki i sportu. Priorytet 5: Rozwój obszarów wiejskich. Działanie: Rozwój i poprawa infrastruktury technicznej i społecznej na obszarach wiejskich. (str. 40,54)
3	Narodowa Strategia Spójności 2007 -2013 (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013).	Cel 3: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski Cel 6: Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich (str. 42)
4	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej Działanie: Odnowa i rozwój wsi Działanie: Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej Leader 2007-2013 Oś 4 Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju
5	Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020	Cel 3: Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody i dóbr kultury Priorytet 1: Tworzenie warunków rozwoju turystyki, sportu i rekreacji Działanie: Modernizacja i rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej w regionie Cel 5: Rozwój systemów infrastruktury technicznej i społecznej Priorytet 1: Rozbudowa i podnoszenie standardów infrastruktury społecznej Działanie 2: Poprawa dostępu do infrastruktury edukacyjnej na poziomie podstawowym i średnim Cel 6: Aktywizacja rolnictwa i wielofunkcyjny rozwój

		obszarów wiejskich Priorytet 1: Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich umożliwiający przechodzenie ludności wiejskiej do zawodów pozarolniczych Działanie 5: Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej umożliwiający poprawę jakości życia na obszarach wiejskich (str. 85)
6	Program Rozwoju Lokalnego Powiatu Starachowickiego	
7	Strategia Rozwoju Gospodarczego Powiatu Starachowickiego	
8	Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Wąchock	
9	Plan Rozwoju Miejscowości Parszów	

11. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

Poniższa tabela zawiera przedsięwzięcia inwestycyjne, które zostały uzgodnione przez mieszkańców miejscowości Parszów jako propozycje do Planu Odnowy Miejscowości.

Umieszczone przedsięwzięcia zostały zaplanowane na lata 2009-2018. Zadania te mogą być współfinansowane m.in. z „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013” w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

11.1 Zadania inwestycyjne do realizacji w latach 2009-2018 wskazane przez mieszkańców miejscowości Parszów

Tabela 8. Zadania inwestycyjne do realizacji w latach 2009-2018 wskazane przez mieszkańców miejscowości Parszów				Źródła jej pozyskania
L.p.	Nazwa inwestycji	Harmonogram realizacji [w latach]	Szacunkowa kwota końcowa (brutto)	
Cel strategiczny 1 – ROZÓWJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNE POPRAWIAJĄCEJ KOMFORT ŻYCIA MIESZKAŃCÓW				
1	Budowa chodników przy ul. Złotoglin	2010-2013	300 000,00 zł	Np. RPO WŚ, środki własne, inne dotacje
2	Budowa kanalizacji	2010-2013	6 000 000,00 zł	Np. RPO WŚ, środki własne, inne dotacje
3	Remont dróg: ul. Młyńska i Rzeczna	2010-2013	200 000,00 zł	Np. środki własne, inne dotacje
4	Uzupełnienie oświetlenia ulicznego	2011-2014	300 000,00 zł	Np., środki własne, inne dotacje
5	Budowa ścieżek rowerowych	2016-2018	200 000,00 zł	Np. środki własne, inne dotacje
Cel strategiczny 2 – ROZWÓJ ZAPLECZA SPORTOWO-REKREACYJNEGO ORAZ OFERT SPEŁZANIA WOLNEGO CZASU				
6	Budowa boiska do piłki nożnej, parkingu oraz zatoki postojowej	2010 -2011	1 049 200,00 zł	Np. PROW, działanie „Odnowa i rozwój wsi” środki własne, inne dotacje
7	Zagospodarowanie terenów wokół szkoły (plac zabaw, poprawa estetyki tego miejsca)	2015 -2016	60 000,00 zł	Np. środki własne, inne dotacje
8	Kompleksowe wyposażenie świetlicy wiejskiej	2009-2013	100 000,00	Np. PROW, działanie „Odnowa i rozwój wsi” środki własne, inne dotacje

Cel strategiczny 3 – KRAEOWANIE AKTYWNYCH POSTAW SPOŁECZNYCH ZAANGAŻOWANYCH W DZIAŁANIA ROZWOJOWE PODEJMOWANE NA RZECZ MIEJSCOWOŚCI				
9	Wsparcie dla istniejących organizacji i stowarzyszeń – doposażenie, integracja w zakresie współpracy	2009-2010	50 000,00 zł	Np. PO „Kapitał Ludzki”, małe granty dla stowarzyszeń
10	Organizacja warsztatów/spotkań tematycznych dla starszych i młodszych mieszkańców Parszowa	2009-2018	10 000,00 zł – 20 000,00 zł rocznie	Np. PO „Kapitał Ludzki”, małe granty dla stowarzyszeń
11	Zorganizowanie imprez integracyjnych (np. Andrzejki, bal sylwestrowy, Dzień sołectwa Parszów, itp.)	2009-2018	10 000,00 zł rocznie	Np. PO „Kapitał Ludzki”, małe granty dla stowarzyszeń

11.2 Zadania nie inwestycyjne

Zestawienie zadań „nie inwestycyjnych”, których realizacja powinna się odbywać na bieżąco.

Zadania te pociągają za sobą niewielkie nakłady finansowe.

Tabela 9 Zadania nie inwestycyjne

1.	Organizacja imprez kulturalno - sportowych mających na celu integrację mieszkańców.
2.	Wsparcie istniejącej drużyny OSP – doposażenie, zakup nowego samochodu.
3.	Działania mające na celu zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców Parszowa skutkujące powstaniem większej ilości lokalnych organizacji np. Stowarzyszenia na rzecz Rozwoju Miejscowości, drużyny piłkarskiej.
4.	Wypracowanie i przygotowanie wniosków o dofinansowanie imprez kulturalno – sportowo - oświatowych oraz szkoleń, warsztatów i innych aktywności z programów UE, zwłaszcza z Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”.
5.	Inicjowanie szkoleń i doradztwa w zakresie zakładania i prowadzenia własnych działalności gospodarczych, w celu pobudzenia i inicjowania aktywności gospodarczej, wspierania i promowania aktywnych postaw.
6.	Inicjowanie, wspieranie i promowanie budowy atrakcji turystycznych, bazy noclegowej i gastronomicznej.
7.	Promocja Miejscowości Parszów jako atrakcyjnego miejsca do zamieszkania oraz wyjazdów turystycznych.
8.	Wspieranie i promowanie przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy.
9.	Powołanie Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Sołectwa Parszów.

12. Opis zadania realizowanego w ramach „PROW 2007-2013”, działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

BUDOWA BOISKA DO PIŁKI NOŻNEJ, PARKINGU ORAZ ZATOKI POSTOJOWEJ

Zadaniem priorytetowym przewidzianym do realizacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, działanie „Odnowa i rozwój wsi” jest: „ Budowa boiska do piłki nożnej, parkingu oraz zatoki postojowej”.

Przedmiotem inwestycji jest wykonanie boiska do piłki nożnej, trybun przy płycie boiska, schodów terenowych, parkingu (w ilości 10 miejsc) oraz zatoki postojowej stanowiącej przedłużenie parkingu.

Murawa będzie miała nawierzchnię trawiastą zaś parking oraz chodniki umożliwiające dojście do boiska zostaną wykonane z kostki brukowej.

Planuje się wykonanie trzyczęściowych trybun na 165 miejsc siedzących. Teren na którym zostanie zlokalizowane boisko jest położony przy ul. Szkolnej na działce ewidencyjnej 2198. Posiada częściowo ogrodzenie trwałe. Cała działka to tereny zielone, w części środkowo-zachodniej znajduje się skarpa ziemna, na której zaprojektowano schody terenowe stanowiące dojście do trybun siedzących, usytuowanych po jej wschodniej stronie.

W części południowo-zachodniej działki planuje się budowę chodnika, przeznaczonego jako dojście dla osób niepełnosprawnych.

Poszczególne części inwestycji:

1. Boisko piłkarskie	6400,00 m ²
2. Trybuny terenowe na skarpie	101,20 m ²
3. Ciągi komunikacyjne chodniki	306,40 m ²
4. Schody terenowe na skarpie	84,00 m ²
5. Parking, zatoka postojowa	438,20 m ²
6. Tereny zielone	<u>14 981,20 m²</u>
	22 311,00 m²

Po zakończeniu inwestycji boisko będzie odgrywać dużą rolę społeczną związaną z zapewnieniem warunków w ramach realizacji przedsięwzięć sportowych aktywizujących mieszkańców. Teren ten stanowić będzie miejsce wypoczynku, rekreacji oraz spotkań mieszkańców Parszowa. Uatrakcyjni ofertę spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych, nie tylko mieszkających w Parszowie, będzie też niezwykle atrakcyjną

alternatywą dla osób z sąsiednich miejscowości wypoczywających nad oddalonym zaledwie o kilkaset metrów zbiornikiem wodnym. Służyć będzie bezdewizowej promocji wsi. Wybudowanie boiska stanie się impulsem do reaktywacji drużyny sportowej „Czarni Parszów” i rozbudowanie bazy gastronomiczno-noclegowej co przełoży się na konkretny wymiar ekonomiczny (powstanie nowych miejsc pracy).

Niezaprzeczalnym atutem wybudowania boiska jest stworzenie warunków do prawidłowego i wszechstronnego rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży oraz utrzymania określonego poziomu aktywności i sprawności dorosłych.

Szacunkowy koszt zadania priorytetowego wyniesie około 1 049 200,00 zł.

12.1 Szacunkowe zestawienie kosztów zadania priorytetowego

1. Drenaż

149 200,00 zł

2. Boisko

250 000,00 zł

3. Trybuny terenowe na skarpie

130 000,00 zł

4. Ciągi komunikacyjne-chodniki

180 000,00 zł

5. Schody terenowe na skarpie

130 000,00 zł

6. Parking, zatoka postojowa

150 000,00 zł

7. Tereny zielone

60 000,00 zł

Łączne nakłady:

1 049 200,00 zł

12.2 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania priorytetowego

Tabela 10. Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania priorytetowego

Lata	2008				2009				2010				2011			
	IV	I	II	III	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Zakres rzeczowy																
Opracowanie Planu Odnowy Miejscowości																
Przygotowanie niezbędnej dokumentacji technicznej wraz z kosztorysem inwestorskim																
Złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”																
Drenaż																
Boisko																
Trybuny terenowe na skarpie																
Ciągi komunikacyjne -chodniki																
Schody terenowe na skarpie																
Parking, zatoka postojowa																
Tereny zielone																
Rozliczenie dotacji																

13. Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Parszów

Realizacja projektów zawartych w Planie Odnowy Miejscowości Parszów będzie uzależniona bezpośrednio od możliwości finansowych Gminy oraz od wielkości dofinansowania ze źródeł zewnętrznych. Wdrożenie Planu będzie mieć bezpośredni pozytywny wpływ na sferę przedsiębiorczości i środowisko przyrodnicze, powstaną nowe miejsca pracy, zwiększą się dochody własne gminy, poprawią się warunki komunikacji drogowej. Efektywność realizacji Planu będzie oceniana na podstawie przyjętych wskaźników/mierników celów operacyjnych.

Wskaźniki osiągnięcia POM Parszów:

- a. wskaźnik produktu
  - przebudowa i modernizacja nowych elementów komunikacyjnych – drogi, chodniki, ścieżki rowerowe,
  - zagospodarowanie świetlicy wiejskiej,
  - budowa bazy rekreacyjno-sportowej.
  - liczba zmodernizowanych i powstałych obiektów kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.

- b. wskaźnik rezultatu
  - liczba kilometrów zbudowanych dróg, chodników, ścieżek rowerowych,
  - powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych,
  - ilość nowych obiektów rekreacyjno-sportowych.

- c. wskaźnik oddziaływania
  - poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego,
  - poprawa stanu środowiska naturalnego,
  - poprawa aktywności społecznej mieszkańców,
  - wzrost atrakcyjności turystycznej.

13.1 Wdrażanie

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków wg źródeł ich pochodzenia. W niektórych sytuacjach może to oznaczać, że chcąc korzystać z różnych źródeł finansowania należy sprostać wielu wymaganiom formalnym. Dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystywania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących z UE.

Funkcję Instytucji Zarządzającej, Koordynującej i Wdrażającej realizacji Planu Odnowy Miejscowości będzie pełnił Burmistrz Miasta i Gminy. Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji POM,
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- zapewnienie zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia Planu w zakresie informacji i promocji Planu,
- dokładne oceny ex-ante i ex-post przed i po zakończeniu realizacji Planu.

Instytucja Zarządzająca może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

Tabela 11. Harmonogram wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Parszów

ZADANIE	ODPOWIEDZI ALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Zainicjowanie tworzenia Planu Odnowy Miejscowości Parszów	Burmistrz	Listopad 2008
2. Przygotowanie Planu Odnowy Miejscowości	Burmistrz/ Rada Sołecka/mieszkańcy/ zewnętrzni doradcy	Grudzień 2008 -Styczeń 2009
3. Uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości Parszów przez Zebranie Wiejskie	Zebranie Wiejskie	Luty 2009
4. Zatwierdzenie Planu Odnowy Miejscowości Parszów na Sesji Miejskiej Miasta i Gminy Wąchock	Rada Miejska	Luty 2009
5. Opracowanie dokumentacji technicznych ze szczególnym uwzględnieniem projektów i zadań mogących uzyskać wsparcie z funduszy strukturalnych	Burmistrz /projektanci	Do roku 2018
6. Realizacja zadań określonych poszczególnymi projektami zgodnie z harmonogramem przyjętym w Planie Odnowy Miejscowości	Burmistrz /Sołtys/ Rada Sołecka/ Mieszkańcy	Do roku 2018

13.2 Finansowanie

Zadanie do realizacji zapisane w „Planie Odnowy Miejscowości Parszów na lata 2009-2018” mogą być wsparte z następujących programów:

1. „**Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013**”, działanie „**Odnowa i rozwój wsi**”.
2. „**Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego**”
3. „**Program Operacyjny Kapitał Ludzki**”
4. „**Świętokrzyski Program Odnowy Wsi**”
5. „**Fundacja Wspomagania Wsi**”
6. „**Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności**”
7. „**Fundusz dla Organizacji Pozarządowych**”

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”, działanie „Odnowa i rozwój wsi”

Najważniejsze zadania realizowane w ramach tego działania związane są z tworzeniem dogodnych warunków dla rozwoju miejscowości, aktywizacją ludności wiejskiej, projektami związanymi z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesieniem atrakcyjności turystycznej danej miejscowości.

Program Operacyjny „Kapitał Ludzki”

Celem głównym programu jest wzrost zatrudnienia i spójności społecznej. O dofinansowanie mogą ubiegać się podmioty posiadające osobowość prawną (stowarzyszenia, związki stowarzyszeń, fundacje, firmy, urzędy gmin, itp.). Dotacja może stanowić nawet 100% wartości realizowanego projektu. Pieniądze mogą być przeznaczone na realizację zadań związanych z poprawą jakości kapitału ludzkiego poprzez organizację szkoleń, warsztatów, zajęć pozalekcyjnych, świetlic środowiskowych. W większości działań można także część dotacji przeznaczyć na zakup materiałów, urządzeń i sprzętu (od 10 do 15 proc. kwoty dotacji). Można realizować także projekty mające na celu tworzenie miejsc pracy poza rolnictwem, poprawę dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych

wykluczeniem społecznym oraz pobudzania aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz rozwoju edukacji i wykształcenia.

Świętokrzyski Program Odnowy Wsi

Podstawowym założeniem Świętokrzyskiego Programu Odnowy Wsi jest sprzyjanie wszelkim miejscowym inicjatywom społecznym służącym rozwojowi środowisk lokalnych, ŚPOW ma swe odzwierciedlenie w VI celu Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku „Aktywizacja rolnictwa i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich”. Jednym z podstawowych zadań programu są działania zmierzające do kultywowania w społecznościach lokalnych tradycji, historii i odrębności kulturowej w poszczególnych obszarach naszego regionu.

Program jest skierowany do organizacji pozarządowych działających w sferze społecznej, kulturowej, rolniczej, rekreacyjnej, turystycznej, sportowej, ochrony środowiska, o statusie fundacji lub stowarzyszenia posiadających osobowość prawną oraz prowadzących działalność non profit.

Dofinansowanie jest przekazywane w formie dotacji celowej na pokryciu części wydatków poniesionych na realizację projektu. Udział środków własnych beneficjenta w realizowanym projekcie wynosić musi minimum 20% kosztów kwalifikowanych.

Fundacja Wspomagania Wsi

Celem Fundacji jest wspomaganie inicjatyw gospodarczych i społecznych mieszkańców wsi i małych miast oraz inicjatyw związanych z poprawą stanu infrastruktury obszarów wiejskich, poprawą warunków życia i gospodarowania na wsi, rozwój społeczny i kulturalny wsi, rozwój oświaty wśród ludności wsi, ochrona środowiska naturalnego, wspieranie rozwoju niekonwencjonalnych źródeł energii, organizowanie opieki społecznej na wsi. Pomoc dla mieszkańców obszarów wiejskich, Fundacja realizuje poprzez: udzielanie ze środków pieniężnych Fundacji kredytów przez banki, z którymi Fundacja ma podpisane umowy o współpracy, na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie działalności objętej celami statutowymi, udzielanie dotacji lub zwrotnej pomocy finansowej na warunkach preferencyjnych na realizację przedsięwzięć, prowadzenie doradztwa techniczno-

ekonomicznego, prowadzenie szkoleń, popularyzowanie wiedzy teoretycznej i praktycznej, organizowanie zaopatrzenia technicznego wspomaganym przedsięwzięć.

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności (PAFW)

Fundacja działa na rzecz umacniania społeczeństwa obywatelskiego, demokracji i gospodarki rynkowej w Polsce, w tym wyrównywania szans rozwoju indywidualnego i społecznego, a jednocześnie wspiera procesy transformacji w innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej. PAFW urzeczywistnia swoje cele poprzez realizację programów w następujących obszarach tematycznych: Inicjatywy w zakresie edukacji, Rozwój społeczności lokalnych, Obywatel w demokratycznym państwie prawa i Dzielenie się polskimi doświadczeniami w zakresie transformacji. W działaniach na terenie Polski Fundacja koncentruje się obecnie na inicjatywach edukacyjnych, służących przede wszystkim wyrównywaniu szans, a także na wyzwaniu i umacnianiu energii obywatelskiej w miejscach wymagających szczególnego wsparcia. Wsparcie ze strony Fundacji można uzyskać tylko w ramach jej programów. Zainteresowani uzyskaniem finansowego wsparcia ze strony PAFW ubiegają się o dotacje składając wniosek bezpośrednio u realizatora określonego programu. Decyzje w sprawie przyznania dotacji podejmuje komisja ekspertów powoływana przez Fundację.

Fundusz dla Organizacji Pozarządowych (The Non-Governmental Organisations Fund –NGO)

Możliwość korzystania ze środków przeznaczonych dla organizacji pozarządowych związana jest z wejściem Polski do Unii Europejskiej i przystąpieniem do Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Budżet Funduszu stanowi 7% kwoty przeznaczonej dla Polski w ramach Mechanizmów Finansowych i wynosi 37,8 milionów euro. Środki te będą dystrybuowane w ramach otwartych konkursów projektów organizowanych w latach 2007-2009.

Fundusz dla Organizacji Pozarządowych to trzy komponenty: demokracja i społeczeństwo obywatelskie, ochrona środowiska i zrównoważony rozwój, równe szanse i integracja społeczna.

Tabela 12 – Możliwości finansowania zadań z Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”

Działanie	Nabór wniosków	Wartość projektu	Cel działania	Na co?
6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich	2009	max. 50 tys. zł (ew. wkład własny zostanie określony w dokumentacji konkursowej – nie większy niż 15 proc.)	tworzenie miejsc pracy poza rolnictwem	- aktywizacja zawodowa mieszkańców wsi - wsparcie inicjatyw informacyjnych, szkoleniowych i doradczych - rozwój dialogu, partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym - zakup materiałów, urządzeń, sprzętu do 10 proc. dotacji (do 5 tys. zł)
7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	2009	minimum 50 tys. zł (ew. wkład własny zostanie określony w dokumentacji konkursowej – nie większy niż 15 proc.)	poprawa dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	- wsparcia działania świetlic środowiskowych, - staże i zatrudnienie subsydiowane osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w organizacjach pozarządowych, - rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, - kursy i szkolenia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, - zakup materiałów, urządzeń, sprzętu do 15 proc. dotacji (do 7,5 tys. zł)
7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji	2009	max. 50 tys. zł (ew. wkład własny zostanie określony w dokumentacji konkursowej – nie większy niż 15 proc.)	wsparcie rozwoju inicjatyw na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnych	- integracja społeczna mieszkańców wsi - inicjatywy lokalne o charakterze informacyjnym, szkoleniowym i promocyjnym mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszarów wiejskich, - rozwój dialogu, partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym - zakup materiałów, urządzeń, sprzętu do 15 proc. dotacji (do 7,5 tys. zł)
9.1.1 Zmniejszenie	2009	minimum 50 tys. zł	wsparcie	- tworzenie ośrodków wychowania przedszkolnego,

<p>nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej</p>		<p>(ew. wkład własny zostanie określony w dokumentacji konkursowej – nie więcej niż 15 proc.)</p>	<p>istniejących przedszkoli oraz powstawania nowych</p>	<p>- wsparcie istniejących przedszkoli (w tym zatrudnienie personelu), - kampanie informacyjne skierowane do rodziców, - zakup materiałów, urządzeń, sprzętu do 10 proc. dotacji</p>
<p>9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych</p>	<p>2009</p>	<p>minimum 50 tys. zł (ew. wkład własny zostanie określony w dokumentacji konkursowej – nie więcej niż 15 proc.)</p>	<p>tworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz instytucji systemu oświaty</p>	<p>- dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, - doradztwo i opieka dla uczniów wykazujących problemy w nauce, - wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, - zajęcia pozalekcyjne, - poprawa zarządzania placówką oświatową, - zakup materiałów, urządzeń, sprzętu do 10 proc. dotacji (do 5 tys. zł)</p>
<p>9.3 Upowszechnianie formalnego kształcenia ustawicznego</p>	<p>2009</p>	<p>minimum 50 tys. zł (ew. wkład własny zostanie określony w dokumentacji konkursowej – nie więcej niż 15 proc.)</p>	<p>zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu ustawicznym</p>	<p>- kampanie informacyjne w zakresie: korzyści płynących z formalnego podwyższenia lub uzupełnienia posiadanych kwalifikacji oraz potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy, - programy kształcenia dla osób dorosłych, - wsparcie dla placówek kształcenia ustawicznego, - zakup materiałów, urządzeń, sprzętu do 10 proc. dotacji (do 5 tys. zł)</p>
<p>9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich</p>	<p>2009</p>	<p>do 50 tys. zł (brak wkładu własnego)</p>	<p>pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz rozwoju i edukacji i wykształcenia</p>	<p>- pobudzenie inicjatyw na obszarach wiejskich, - działania informacyjne, szkoleniowe, doradcze podnoszące świadomość mieszkańców obszarów wiejskich, - zakup materiałów, urządzeń, sprzętu do 10 proc. dotacji (do 5 tys. zł)</p>

13.3 Komunikacja społeczna i promocja

Informacja na temat realizacji Planu będzie przekazywana mieszkańcom w sposób ciągły:

- na zebraniach wiejskich,
- na sesjach Rady Miasta i Gminy,
- w biuletynie informacji publicznej , www.wachock.pl
- na tablicach ogłoszeniowych.

Realizacja Planu musi opierać się na właściwym odbieraniu informacji zwrotnej, tak aby móc dobrze go modyfikować. Będzie kontynuowana współpraca z sektorem prywatnym i organizacjami pozarządowymi. Celem działań informacyjnych będzie:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich grup docelowych,
- zapewnienie bieżącego informowania o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie Gminy,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- wykorzystanie nowoczesnych technologii, takich jak internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu.

Wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych płynących z Unii Europejskiej uzależnione jest od poziomu świadomości w zakresie ich istnienia oraz możliwości pozyskania tych środków do rozwoju gminy/miejscowości. W tym celu istnieje realna potrzeba konsekwentnego kształtowania pozytywnego wizerunku Planu Odnowy Miejscowości.

Realizacji polityki informacyjnej służyć mają następujące instrumenty:

- konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje propagujące informacje o możliwościach wykorzystania środków unijnych,
- wizytacje projektów, ekspozycje projektów – mogą stanowić skuteczne metody prezentacji osiągnięć w zakresie realizacji inicjatyw z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej, a także informacje o projektach oraz ich promocja przez beneficjentów,
- współpraca z mediami.

13.4 Monitoring

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i wdrażaniu Planu będzie miała Rada Miejska oraz poszczególne jej Komisje. Jej główną rolą będzie monitoring przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadań. Monitoring umożliwia bieżącą ocenę realizacji zadań oraz celów, prognozowanie ewentualnych zmian w realizacji, dokonywanie bieżących korekt i poprawek, podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych, informowanie społeczności o uzyskanych wynikach.

Tabela 13. Harmonogram monitorowania Planu Odnowy Miejscowości Parszów

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Przedkładanie uwag z przebiegu realizacji projektów i zadań zamieszczonych w Planie Odnowy Miejscowości.	Rada Sołecka/Burmistrz	Raz do roku /w I kwartale/ na Sesji
2. Sprawozdanie z realizacji Planu Odnowy Miejscowości.	Burmistrz	Przed sesją absolutoryjną każdego roku oraz przed przyjęciem budżetu na kolejny rok
3. Organizacja debat strategicznych dla oceny jego aktualności.	Rada Sołecka	Raz na dwa lata
4. Stały monitoring realizacji Planu	Rada Miejska	Raz w roku przyjmuje sprawozdanie z realizacji Planu

13.5 Aktualizacja

Organem uprawnionym do aktualizacji Planu jest Zebranie Wiejskie. Uaktualnienie dokumentu musi być następnie zatwierdzone przez Radę Miejską. Będzie się to odbywać, co najmniej raz na dwa lata.

BIBLIOGRAFIA

I. Podstawowe dokumenty.

1. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Wąchock
2. Plan Rozwoju Miejscowości Parszów
3. Strategia Rozwoju Gospodarczego Powiatu Starachowickiego
4. Program Rozwoju Lokalnego Powiatu Starachowickiego
5. Program Ochrony Środowiska Powiatu Starachowickiego
6. Program Rozwoju Lokalnego Powiatu Starachowickiego

II. Dane statystyczne.

1. Dane Urzędu Miasta i Gminy w Wąchocku
2. Główny Urząd Statystyczny

III. Źródła internetowe.

1. www.wachock.pl
2. www.gmina.wachock.sisco.info.pl
3. www.wikipedia.pl
4. www.powiat.starachowice.pl
5. www.spsparszow.edupage.org
6. www.mapa.szukacz.pl
7. www.mgok.wachock.pl

S P I S T A B E L

Tabela 1.	Powierzchnia oraz liczba mieszkańców poszczególnych sołectw w gminie Wąchock wg stanu na 31.12.2007	12
Tabela 2.	Miejscowość Parszów w statystyce stan na 31.12.2007r	13
Tabela 3.	Struktura ludności miejscowości Parszów wg wieku –stan na koniec 2007 roku	13
Tabela 4.	Struktura gospodarstw rolnych w miejscowości Parszów	27
Tabela 5.	Struktura działalności gospodarczych prowadzonych w miejscowości Parszów	29
Tabela 6.	Analiza SWOT	33
Tabela 7.	Komplementarność celów z innymi programami	38
Tabela 8.	Zadania inwestycyjne do realizacji w latach 2009-2018 wskazane przez mieszkańców miejscowości Parszów	41
Tabela 9.	Zadania nie inwestycyjne	43
Tabela 10.	Harmonogram rzeczowo-finansowy zadania priorytetowego	46
Tabela 11.	Harmonogram wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Parszów	28
Tabela 12.	Możliwości finansowania zadań z Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”	52
Tabela 13.	Harmonogram monitorowania Planu Odnowy Miejscowości Parszów	55

SPIS FOTOGRAFII

Zdjęcie nr 1.	Debata strategiczna 18.112.2008, fot. Inicjatywa Lokalna.pl	7
Zdjęcie nr 2.	Ruiny Zbrojowni, źródło www.turystyka.skrar.pl	15
Zdjęcie nr 3.	Kościół p.w. Św. Ducha w Parszowie. InicjatywaLokalna.pl	18
Zdjęcie nr 4.	Murowana kaplica, fot. InicjatywaLokalna.pl	18
Zdjęcie nr 5.	Fragment przelewu z przyczółkami i półkolistymi skrzydłami z ciosów piaskowca na rzece Żarnówce, źródło www.turystyka.skrar.pl	20
Zdjęcie nr 6.	Rzeka Żarnówka, źródło www.turystyka.skrar.pl	20
Zdjęcie nr 7.	Boisko szkolne przy Zespole Szkół w Parszowie, fot. InicjatywaLokalna.pl	21
Zdjęcie nr 8.	Zespół Szkół w Parszowie, fot. InicjatywaLokalna.pl	23
Zdjęcie nr 9.	Droga krajowa nr 42 Skarżysko Kamienna-Ostrowiec Świętokrzyski, fot. InicjatywaLokalna.pl	25
Zdjęcie nr 10	Huta Szkła „Edyta”, fot. InicjatywaLokalna.pl	28
Zdjęcie nr 11	Zespół taneczny „Aplaus”, źródło: www.spparszow.edupage.org	31
Zdjęcie nr 12	Dzień Unii Europejskiej w Szkole Podstawowej w Parszowie, źródło: www.spparszow.edupage.org .	31

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej Wąchocku
mgr Sebastian Staniszewski

